

"Ir šviesa, ir tiesa mūs žingsnius telydi!"

2010 m. kovas

VARPAS

LIETUVOS LAISVĖS KOVOTOJŲ SĄJUNGOS LEIDINYS

Nr. 3 (185)

**Kovo 11-oji – Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo diena.
Kelkime vėliavas! Švęskime! Budėkime!**

Sveikiname

*Nilotėmą Stankūną
100-mečio proga*

*Zenoną Jašką
80-mečio proga*

*Feliksą Krasaviną
80-mečio proga*

*Vaclovą Petrėną
70-mečio proga*

*Joną Kvedaraitį
60-mečio proga*

*Alfredą Milašų
60-mečio proga*

*Kunigą Robertą
Grigą 50-mečio
proga*

Kęstutis Genys

„Lietuvos varpai“

Pakelkim savo širdis! Dievas tenebaudžia
Tų, kurie mūsų žemę pavertė kapais.
Tegul netyla varpas, bet tegul jis gaudžia!
Prisikėlimą skelbkite Lietuvos varpai!

Tegul kiekvienas varpą savyje nulieja.
Tegul sulydo širdį – kiekviena širdis
Į vieną širdį, kaip į varpą vieną –
Visa išeivija, visa mūsų šalis!

Kas laisvę kaip varpus į dangaus bokštus kelia –
To niekas nepavergs, Tautos nenugalės,
Kuri į Dievą tiki ir aukotis gali,
Išlydžius laisvės varpą iš pačios širdies.

**Atkurtai Lietuvos Nepriklausomybei – 20
Atkurtai Lietuvos nepriklausomai valstybei – 92
Laisvės ir nelaisvės dainiui Antanui Miškiniui – 105**

Apie anuos laikus, apie baudžiavas, rekrūtus, knygnešius savo eilėmis priminė Antanas Miškinis. Jis priminė ir tą lemtingą metą, kai lietuvių tauta, nešusi šimtametį carų jungą, ryžosi jo nusikratyti. Lietuvos Valstybės atkūrimo metraštį jis tik į tris posmelius sudėjo.

*Praėjo metų eisenos.
Tekėjo tykliai upės.
Paskui pakilo nuotaika, -
Pakilęs buvo ūpas.*

*Ir vieškeliai sudundo,
Beržai žemelėn sviro -
Žagres palikę dirvoj,
Karan išėjo vyrai.*

*Vieni laisvi sugrižo.
Kitiems rankas pašovė,
Tretiems ant lygaus lauko
Mediniai kryžiai stovi.*

Šiomet A. Miškinio 105-osios gimimo metinės (gimė 1905 01 29). 1918 vasario 16-tą rašytojui tebuvo 13 metų, tačiau sunkų kelią į Nepriklausomybę jam į krūtinę jau buvo įliejusi motulė, todėl ir Lietuvos džiaugsmus, ir negandas nuoširdžiai išgyveno, gražiai apdainavo. Likimas jam lėmė Nepriklausomos Lietuvos laikais mokslus baigti, pasiekti literatūrinės kūrybos brandą. Tačiau Tėvynei ir rašytojui vėl buvo uždėtos vergo grandinės.

1945-1948 m. A. Miškinis dirbo redaktoriumi Valstybinėje grožinės literatūros leidykloje, dalyvaavo pagrindinėje antisovietinėje rezistencijoje. 1948 02 11 kartu su kitais 23 asmenimis buvo suimtas ir apkaltintas tuo, kad priklausė **Lietuvos laisvės kovotojų sąjungai** ir iki 1944 bendradarbiavo jos slaptame laikraštyje „Laisvės kovotojas“, dalyva-

*Antanas Miškinis: kančia ir
skausmu ženklinta senatvė*

vo Bendrojo demokratinio pasipriešinimo sąjūdyje (BDPS), buvo jo prezidiumo narys, redagavo Taurų apygardos leidžiamą laikraštį „Laisvės žvalgas“, 1947 redagavo BDPS memorandumą Jungtinių Tautų organizacijai (Pasirašė Kauno slapyvardžiu).

1948 m. A. Miškinis buvo nuteistas 25 metams kalėti. Kalėjo Kauno, Vilniaus, Dabrovlago, Mordovijos, Ozerlago, Omsko kalėjimuose ir lageriuose. 1956 m. rudenį buvo paleistas ir grįžo į Lietuvą. Apsigyveno pas žmoną Betygaloje. Dėl teistumo, tremties ir įrašo pase Kaune ir Vilniuje gyventi neturėjo teisės. Tremtyje A. Miškinis sukūrė savo sopulingąsias *Psalmes*, kurias galima priskirti prie pačių geriausių pasipriešinimo laikotarpio literatūrinių kūrinių (išspausdintos 1989 m.). Nebesulaukęs Nepriklausomybės atgavimo, A. Miškinis mirė 1983 m. gruodžio 16 d. Vilniuje. Palaidotas Antakalnio kapinėse.

Pratęsdamas tą pateiktą trumputį Valstybės atkūrimo metraštį, gal nujausdamas netolimas negandas, poetas rašė:

*Kur mes tave nuvesim
Ir dovanų ką duosim?
Šiandieną gilios mintys
Įsimetė veiduosi.*

Neišnykstanti dėmė

Kun. Petras Dumbliuskas

Gimiau Dainavos šalyje, Dzūkijos krašte, Bartelių kaime, prie gražaus, žavingo Veprino ežero Lazdijų apskrityje. Veisėjų parapijos bažnyčioje 1929 m. gruodžio 5-tą buvau pakrikštytas, vėliau priėmiau pirmąją šv. Komuniją, baigiau Veisėjų vidurinę mokyklą, o 1959 m. aukojau pirmąsias šv. Mišias.

Kas keliavo po Dzūkiją, kiekvienas paskys, kad kraštas gražus, kas pravažiavo ar sustojo Veisėjų miestelyje, taip pat pasakys, kad jis nuostabus.

Kai ankstyvą 1945 m. pavasarį po pamokų išėjome pro mokyklos kiemo vartus, čia netoliese pamatėme gulintį negyvą žmogų, o šalia jo iš žaizdų išsisunksią kraujo dėmę. Aplink žuvusįjį būriavosi žmonės, apsupome ir mes – mokiniai... Nuo to laiko praėjau jau 65-ri metai, bet vaizdas neišnyko iki šiolei, regis, jį tebematau ir dabar.

Nešiau liūdną žinią į namus, o namuose radau kaimynę mergaitę Stasę, kuri, nesulaikydama ašarų, pirmoji prabilo: „Veisėjuose ant gatvės guli Valenta Antanas“. Stasė ir gretimo vienkiemio gyventoją Antaną jungė graži, nekalta, kilni meilė...

Antano tėvas buvo stambus, darbštus ūkininkas, turėjo virš 30 ha žemės, kuri su dukra Aleksandra ir sūnumis Juozapu, Broniumi, Viktoru, Antanu ir

Panaši padėtis Tėvynėje šiandien, kai daugeliui nebekyla klausimai, *kur nuvesim Lietuvą, ką jai duosim*; kartais pasigirsta kitokie klausimai: *kur ji mus nuvedė, ką ji mums davė*. Štai kodėl tiems, kas išgyveno prarastą Nepriklausomybę, patekė į vergijos grandines, praėjo Sibiro kalvarijas, patyrė atgautos nepriklausomybės džiaugsmą, vėl įsimeta gilios, tačiau neramos mintys.

Lietuvos valstybę sudaro pilietinė tauta. Demokratinėje valstybėje tauta veda arba paskui vedlius seka ir duoda iš to, ką turi arba neduoda, nes neturi. Jei tauta blogus vedlius pasirenka ar į valstybės aruodą atsargų nekaupia, negalima klausti, kodėl į šviesų rytojų kažkas neveda, kodėl visų poreikių netenkina. Tauta išugdo ir išsirenka vadovus, tauta kuria savo gerovę.

Per amžius buvusi sėkli, darbšti lietuvių tauta, tik per okupacijas pasiligojusi, dar gali iš ligos patalo keltis, yra pajėgi kurti šviesesnę ateitį, tvirtinti geresnę būtį ir buitį.

Minėdami Lietuvos valstybės ir nepriklausomybės atkūrimo metines, pasitikime jas tauriomis mintimis, atiduokime dvasios, proto ir išminties galias mūsų vienintelei Tėvynei – Lietuvai.

Kelkime vėliavas, švęskime, džiaukimės! Dirbkime Lietuvai, saugokime tą Vienintelę, budėkime!

Vaclovu apdirbama, nešė gausų derlių. Pirmaisiais antrosios okupacijos metais tėvas mirė, motina su Vaclovu buvo ištremiti, Viktoras areštuotas (apie jį daugiau niekas nesužinojo), Juozapas ir Bronius išsislapstė. Slapstėsi ir Antanas, tačiau, kartą pamatęs kareivius su sribais, bėgo, buvo nušautas ir, kaip minėjau, pirmas iš lietuvių ir partizanų aplaistė Veisėjų gatvę savo krauju.

Ir nutilo arba tik liūdnei skamba dainos:

*Ko nutilo dainos mylimoj Dzūkijoje,
Ko verki, mergaitė, šimtametėj girioj?
Antanui tinka ir šie žodžiai:
Bėgsiu aš į girią, pasislėpt už krūmų
Gal tenai surasiu širdelai ramumą...
Bet ten pat iš miško pasigirdo šūvis,
O po to dejuoja sužeistas lietuvis.*

Ir tais negandų metais ėjo jaunuoliai iš namų, krauju laistė žalius dirvonus, gatvių grindinį.

Antanas Valenta buvo truputį išsimokslinęs, vokiečių okupacijos metu dirbo Sangrūdų miestelio finansų skyriuje. Buvo inteligentiškas, taktiškas, malonus, mylimas šeimoje, gerbiamas visuomenėje. Tačiau, vos užėjus sovietiniams okupantams, A. Valentos pradėta ieškoti kaip vokiečių okupacinės valdžios bendradarbio. Kiekviena valstybė turi įvairių tar-

nautojų, nebūtinai pritariančių okupacinei valdžiai. Tačiau sovietai į tai niekada nekreipė dėmesio; jei kartą buvai Nepriklausomos Lietuvos valstybės (jų vadinamos buržuazine) ar kitokios tarnautojas, tuo pačiu jau esi sovietinės valdžios priešas, todėl vertas bausmės ar sunaikinimo.

Senovės romėnai sakydavo: *fast est et ab hoste doceri* – yra teisėta ir iš priešo mokytis. Štai čia ir išskyla rimtas klausimas: kodėl mūsų tauta, atgavusi laisvę ir nepriklausomybę, nepasimokė iš aršiausių savo priešų komunistų okupantų?! Juk, paėmus į savo rankas nepriklausomos valstybės vairą, visą komunistinį raugą bei baisų tautinį vėžį reikėjo pašalinti. Tiesa, mes neturime Sibiro tremčiai, mes neturime mirtininkų kamerų bei karcerių ir net jie nereikalingi, bet nereikėjo kagėbistus ir komunistus palikti aukštuose postuose ir atiduoti valdžią į jų rankas. Juk yra tikra, kad Algirdas Brazauskas buvo Maskvos kolaborantas, SSRS KGB padalinio Lietuvoje aukščiausias komunistinis vadovas, visa dvasia ir širdimi turėjo būti atsidavęs okupantui, kuris vykdė mūsų tautos genocidą, padarė tautai neužgydomas žaizdas. Nepamiršti jo išsireiškimai apie mūsų Trispalvę – „Kol kabės šitas skuduras, aš nekalbėsiu“ (Sąjūdžio mitingas Katedros aikštėje, išlydint Lietuvos delegatus į TSKP IX konferenciją Maskvoje, 1988 m), apie mūsų nepriklausomybę – „Kuriame socializmą TSRS sudėtyje. Jokio kito kelio nėra ir negali būti. Kraštutiniai šūkiškai – išstoti iš Tarybų Sąjungos, paskelbti nepriklausomą Lietuvą – mums nepriimtini“ (Kalba „Vilmos“ įmonėje, „Tiesa“, 1989 03 03).

Suminėti Brazausko „patriotiniai perliukai“ – tik aisbergo viršukalnė... Ir, atgavus nepriklausomybę, vietoj „susipažinimo“ su Lukiškių kameromis, jam buvo leista kandidatuoti į prezidentus, o tikrasis kandidatas S. Lozoraitis apspjaudytas, ir 99,99 proc. tikra, kad buvo nužudytas. Brazauskas išrinktas Nepriklausomos Lietuvos prezidentu... Didesnės niekšybės, didesnio pasityčiojimo iš Tėvynės Lietuvos, sulaistytos savanorių bei partizanų krauju, sužeistos tremtinių kančiomis, motinų ir kūdikių ašaromis, pražudytos jaunystės raudomis negalėjo būti.

Visa Europa stebėjosi tokiu pasirinkimu ir kraipė galvas ir klausė mūsų tautiečių, kodėl jūs tokie?... Ir neradome atsakymo, kurį gal duos žemiau pateikta pasakaitė.

Sunkiai susirgo žvėrių karalius liūtas. Buvo jam iškviestas aukštos kvalifikacijos mokslų daktaras Meškius. Kruopščiai apžiūrėjęs liūtą, Meškius patvirtino, kad liga nesanti mirtina, tik tereikia jam suvalgyti asilo smegenis ir liūtas pasveiks. Pasikvietė liūtas laputę, pakurstė į jo olą įvilioti asilą. Suradusi asilą laputė kalbėjo: „Sunkiai serga žvėrių karalius liūtas, jau arti mirties. Savo vietoje nori palikti tave karaliu-

mi, kad būtum visų žvėrių karaliumi“. Žinoma, asilas labai apsidžiaugė ir nuskubėjo į liūto olą. Vos tik asilas įžengė, liūtas jį stvėrė, bet asilui pavyko iš liūto nasrų išsprūsti. Lapė nebūtų lapė, jei nesugalvotų ką daryti. Vėl kreipiasi į asilą: „Nebūk kvailas. Liūtas tave tik norėjo apkabinti, paslaptį pasakyti į ausį, o tu gėdingai pabėgai ir dabar, ko gero, paskirs į savo vietą kitą įpėdinį... Kol nevėlu, grįžkime pas liūtą“. Ir asilas sugrįžo. O dabar jau mokėjo su juo susidoroti. Tik tuo metu pavyko laputei pačiai suėsti asilo smegenis. Nustebė liūtas neradęs smegenų, o laputė jam tarė: „Valdove, jei kartą pakliuvęs ir ištrūkęs iš asilo nagų, asilas būtų smegenis turėjęs, jis būtų antrą kartą negrįžęs...“ – Gal būt, – suabejojo liūtas.

Mūsų tauta per penkiasdešimtmetį buvo ne liūto, bet baisaus raudono slibino devynagalvio nasruose ir naguose. Jo uodega buvo Maskvoje, o galvos rijo daugelio Europos valstybių žmones, tarp jų – ir lietuvius, apie pusę milijono. Iš tų baisių nasrų ir nagų ištrūkome, tačiau vėl laisva valia, kaip asilai, sugrįžome. Kodėl?! Todėl, kad buvome be smegenų.

Vienas žmogus pasakojo: „Bažnyčia atleidžia gimtąją nuodėmę, bet sovietai, jokių būdu, ne. Mano dėdė 1928 m. išvyko į Ameriką, o aš gimiau 1928 m. Baigiau mokslus ir tapau vienos įmonės direktoriumi. Kai sužinojo KGB, iš direktoriaus pareigų atleido, nes saisto gimtoji nuodėmė. Mūsų Nepriklausoma Lietuva „gimtosios nuodėmės“ nepripažįsta: čekisto Paulausko sūnus kandidatuoja į prezidentus, Seimo pirmininkus, Vaigauskas KGB viršininkas, o jo brolis Vyriausios rinkiminės komisijos pirmininkas, KGB agentė Šatrija kandidatuoja į prezidentus, buvęs KGB rezervistas Pocius Nepriklausomos Lietuvos valstybės saugumo viršininkas, KGB rezervistas Valionis – užsienio reikalų ministras, tėvas ir motina Meškauskai komunistiniai pagrindininkai, sėdėję už tai nepriklausomybės metais kalėjime, o sūnus įsitaisęs prezidentūroje. Ir t.t. ir t.t.

Mes pamirštame žiauraus čekisto Dzeržinskio žodžius, kuriuos dažnai kartoja ir Putinas: „Buvusių čekistų nebūna“. Galima tarti, kad ir buvusių komunistų nebūna... Kam dar mažai žinoma, vertėtų paskaityti Algirdo Katkaus knygą „Nuo aušros iki sutemų“.

Enkavėdė, ko taip dažnai
Tu mano tėviškę lankai?
Ar ašarota tau graži,
Kad kraitį grobi ir veži?

Brolio drabužį tu vilki, –
Manai lietuviams patinki.
Esi toks kruvinas, baisus,
Išplėšęs tuos šventus jausmus.

Skaudu ir apmaudu, kad daugelio atmintis trumpa, kad nuodėmės atleidžiamos be išpažinties ir atgailos, kad vakarykščiai prievartautojai, susitepę patriotų krauju, šventvagiškai lenkiasi Tautos ir Valstybės simboliams.

Pradžioje minėta Antano Valentos kraujo dėmė iš mano atminties neišnyko iki šiolei. Ir Tėvynės patriotams užmaršties tamsa yra bejėgė užgožti kraujo dėmę ant mūsų tautos veido.

Lietuviai nebuvo vieni

Vytautas Ruzginas

Sukanka 20 metų nuo 1990 m. kovo 11-osios, kai Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba pasirašė Lietuvos nepriklausomybės atstatymo aktą. Lietuva tapo nepriklausoma valstybė. Rusija nenorėjo pripažinti Lietuvos nepriklausomybės ir įvedė desantininkų dalinius į Baltijos šalis.

1991 m. sausio 13 d., gindami televizijos bokštą žuvo 14 žmonių ir šimtai buvo sužeisti. Lietuviai kovoje dėl savo nepriklausomybės nebuvo vieni. Juos rėmė ir pasaulis. Norėčiau paminėti išeivijos lietuvius Lenkijos Vroclavo mieste. Man teko ilgus metus bendrauti su vienu iš šio miesto lietuvių visuomeninės draugijos nariu Antanu Glušausku. Jis rašė apie Vroclavo lietuvių mitingus minint Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo paskelbimą. Vroclavo lietuviai kartu su lenkų „Solidarnosc“ atstovais organizavo mitingus ir pasisakė prieš sovietų smurtą Lietuvoje. Jie rėmė Lietuvos nepriklausomybę. Skaitytojus noriu plačiau supažindinti su nenuilstančiu lietuvių puoselėtoju Antanu Glušausku. Lietuvoje apie jį mažai žinoma.

Antanas Glušauskas gimė 1909 metais Alytuje, mokėsi gimtojo miesto gimnazijoje. Bet, sovietams okupavus Lietuvą ir saugumui įtarus ryšiais su partizanais, A. Glušauskas buvo priverstas bėgti iš šalies. Pabėgęs į Lenkiją iš pradžių apsigyveno Elke, ten dirbo vaistažolių pramonėje, vėliau persikėlė į Vroclavą. Ten dirbo „Herbapol“ įmonėje, buvo Vroclavo lietuvių skyriaus valdybos narys. A. Glušauskas stengėsi kuo daugiau lietuvių surasti kitose Lenkijos vietovėse. Jis labai sielojosi dėl Sausio tragiškų įvykių Lietuvoje ir džiaugėsi, kad atkurta nepriklausoma Lietuvos valstybė. „Vroclavo miesto, ypač svarbesnių gatvių, namai mirgėjo aplipdytais prieš Lietuvos pavergėjus atsišaukimais“ – rašė A. Glušauskas.

Laisvalaikį jis mėgdavo piešti, tapyti. Jo šventieji paveikslai puošia Vroclavo dominikonų bažnyčios didžiąją koplyčią, kur vykdavo lietuviškos pamaldos.

Antanas Glušauskas sukūrė piešinių ciklą „Lietuvių kultūros paminklai Lenkijoje“. Jis ieškojo medžiagos apie nepelnytai užmirštus lietuvius. Pavyzdžiui, A. Glušauskui pavyko išsiaiškinti, kad lietuvis lakūnas Marcinkus buvo vienintelis Lietuvos lakūnas, kovojęs Vakaruose, Prancūzijos ir Anglijos lakūnų

Vytautas Ruzginas

Antanas Glušauskas

gretose prieš Vokietiją. Didelis A. Glušausko indėlis į lietuvių kultūros paminklų Lenkijoje apsaugą ir globą. Jis suprojektavo Dariaus ir Girėno paminklo memorialinę lentą, rūpinosi paminklo restauravimu. Jis prisidėjo pinigine rinkliava ir paminklo projektu lietuviams štuthofiečiams kunigui A. Lipniūnui ir inž. A. Šapalui palaidotiems Pucko mieste, „Lituanikos“ skrydžio ir lakūnų mirties 50 metų proga jis sukūrė nemažai proginių atvirukų, kurie buvo dalijami paminklo restauravimo aukotojams. Apie lietuvių išeivijos veiklą A. Glušauskas daug rašė spaudoje. Jo straipsniai buvo spausdinami „Aušroje“ „Šaltinyje“ ir kitur. A. Glušauskas labai domėjosi Lietuvos gyvenimu. Jis atvažiuodavo aplankyti savo giminių ir pažįstamų Lietuvoje. Su tuo šviesiu žmogumi man teko bendrauti Vilniuje. Ilgą laiką teko susirašinėti, keistis spaudos leidiniais. Jis tikėjo Lietuvos ateitimi. Mirė A. Glušauskas 1995 m. vasario 24 d.

Skelbimas

Lietuvos valstybės atkūrimo dieną
Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga minės
Lietuvos kariuomenės Vilniaus įgulos
KARININKŲ RAMOVĖJE
kovo 6 d. 16 val.

Ir padėjo berneliai galvas ant Lietuvos laisvės aukuro

Danutė Šiliniienė

Ažubalių kaimas, kai buvau dar maža mergaitukė, pasižymėjo per Jonines po šv. Jono atlaidų Kamajuose pasakiško grožio gegužinėmis, į kurias tėveliai vesdavosi ir vaikus. Laimingas jaunimas, grojant dūdų orkestrui, šoko, dainavo,ėjo ratelius, į kuriuos įsukdavo ir vaikučius ir jų jaunus tėvelius. Nebuvo įpročio girtauti, keiktis ir muštis.

Marija Dagytė, gim. 1922-10-01, apie kurios broliuką Vytautą rašau, ir dabar tebegyvena senelio statytoje troboje, kupina prisiminimų ir stebėtinios energijos. Toje troboje, prieš eilę metų lankydama vienišą moterį, ant sienos pamačiau ypač išvaizdaus jaunuolio nuotrauką rėmuose. Marytė paaiškino, kad tai jos brolelis. A. a. tėvelis išnaršė Rokiškio, Panevėžio, Vilniaus kalėjimus, bet sūnaus pėdsakų neužtikio. Po šiai dienai nežinanti, kur jis dingio, nes būrio vadas Jonas Matulis žuvo žūtibūtinėje kovoje Svėdasų vlsč. prie Dienionių. Joną Matulį gerai prisiminiau, nes jis buvo mano dešimtmetės gimnazistės vokiečių k. mokytojas Svėdasuose, aukštas, geltonplaukis, garbanus mėlynomis akimis, su kitais dviem mokytojais – Romu Bagdonu, Vytautu Džiugeliu, irgi žydinčiais jaunyste, pasitraukus į mišką, ir visi trys sudėjo savo širdis ant Tėvynės meilės aukuro.

Marytė išpasakojo, kad Ažubalių km. jaunuoliai Feliksas Balaišis, Juozas Sabalys ir jos brolis Vytautas slapstėsi Juozo Grižo bunkeryje Ažubalių miške. Tą bunkerį kažkas išdavė, apsupo NKVD, Juozas Grižas gyvas nepasidavė, nusišovė, o jos brolelis, Juozas Sabalys ir Feliksas Balaišis paspruko ir pasitraukė į Šimonių girią, įsijungė į Jono Matulio būrį. Nusi-

šovusį Juozą Grižą vežė per Ažubalių kaimą, visus varė atpažinti, bet niekas nepasakė, kad pažįsta. Juozas buvo P. Plechavičiaus vietinės rinktinės savanoris. Napalį Grižą, Juozo brolių, irgi ištiko tragiškas likimas Ažubalių kaimo vienkiemyje. Partizanus vijosi skrebai ankstų rytą. Napalio vaikai miegojo klėtyje. Bijodamas, kad vaikeliai neišigastų, Napalysėjo pas vaikus, deja, jį paklupdė besivejančių partizanus skrebu kulkos. Liko trys našlaičiai.

Kai Napalį laidojo Ažubalių ir Kunigiškių kaimams priklausiusiose kapinaitėse minia žmonių, rodės, raudėjo ne tik Napalio žmona su savo vaikeliais, netekusiais tėvelio, bet ir žmonės, pažinę Napalį ir laukai, ir per juos keliaujanti vasara.

Marytė vardino pažįstamus žuvusius partizanus ir iš kitų kaimų arti jos gimtųjų Ažubalių: Praną, Kazį, Vladą Groblius, Petrą ir Antaną Vizbarus, Albiną Vilį iš Taraldžių. Marytės sesės Stasės vyrą, apkaltinę, kad banditams rūbus siuva, nuteisė ir išvežė į šiaurės lagerius. Pati Marytė su Gudonių kaimo irgi Maryte Simonavičiūte, kadangi ir jos brolis Gasparas partizanavo, nešė maistą į Šimonių girią.

Be abejo, nėra Lietuvoje nuošaliausio kaimo, kurio jaunuoliai nežuvę pasipriešinimo kovoj ar nemirę lageriuose. Marytė Dagytė nusišluosto ašaras ir užtraukia skardžiu balsu:

*Narsiai kaip liūtas koveisi,
Kol šovinių turėjai.
Paskutiniu ju pats save
Tėvynei paaukojai.*

Žiupsnis į laisvės kovų istorijos aruodą

UAB „Knygiai“ tik ką 300 egz. tiražu išleido 231 p. iliustruotą Eugenijaus Rimvydo Stanciko knygą „Operacija „Išsigimėliai“, arba moksleiviai KGB pinklėse“. Tai – dar žiupsnis į Lietuvos kovų už laisvę ir nepriklausomybę istorijos aruodą, paminklas moksleivių rezistentų atminimui įamžinti.

Pasipriešinimas okupacijoms, prasidėjęs 1941 m. birželio sukilimu prieš sovietinę okupaciją, tęsėsi neginkluotu pasipriešinimu vokiškai okupacijai, o jau 1944 m. virto tikru partizaniniu karu prieš sovietinę okupaciją. Šis karas, vadinamas karu po karo, buvo ypatingas tuo, kad nebuvo fronto linijos, apkasų, įtvirtinimų, sudėtingos karo technikos iš besipriešinančiųjų pusės, tačiau ypatingas tuo, kad jame dalyvavo visa tauta: jauni vyrai ir moterys priešinosi ginklu, juos rėmė maistu bei drabužiais, medika-

mentais bei tvarsliava beginkliai žmonės, sargybose stovėjo, ryšius palaikyti padėjo senoliai ir paaugliai. Kovai partizaniniame ar, esant palankioms sąlygoms, sukilime prieš okupantą, steigdami antisovietines pagrindžio organizacijas, ruošėsi patriotiškai nusiteikę moksleiviai.

Knygos autorius dalinasi savo prisi-

Knygos viršelįs

minimais apie patriotinės pagrindinės moksleivių organizacijos „Laisvojo Lietuvos jaunimo tautinis susivienijimas“ (LLJTS) įkūrimą Šilutėje su įstatais, priesaika, pasižadėjimu, slapyvardžiais. Ši organizacija Šilutės pirmojoje gimnazijoje jau buvo trečia, po pirmųjų dviejų išaiškinimo ir dalyvių represavimo, pagrindinė organizacija.

Knygoje vaizdžiai atskleidžiama keletu jaunuolių patriotinė dvasia, ryžtas priešintis pavergėjui, praktiniai pasiruošimo ginkluotai kovai veiksmai. Ir itin kruopščiai knygoje atskleistos KGB klastos, provokacijos, amoralūs veiklos metodai, suimtųjų, panaudojant įvairius kankinimo būdus, tardymai.

Kilęs iš pirmosios Lietuvos respublikos inteligentų šeimos, jautrios motulės liūliuotas dainomis ir giesmėmis, mokytas maldomis kalbėtis su Dievu, turėdamas jautrią sielą ir literato gebėjimus, autorius skaitytojui išpūdingai perteikia gamtos vaizdus, žmonių tarpusavio santykius, siaubingus žmogaus išniekinimo faktus, tardymus, kankinimus, trėmimus. Negalėjo E. R. Stancikas nesipriešinti regimo blogio išvešėjimui, ieškojo tam būdų. Ir surado. Susikūrusioje LLJTS organizacijoje jis labai aktyviai ėmėsi organizacinio darbo, rengė organizacijos dokumentus, drauge su kitais organizacijos nariais kūrė veiklos planus. Deja, gudriai suregztas provokacinis, prisidengęs pagrindinės LLKS organizacijos kauke, KGB voratinklis staiga apsiereiškė pačiu įprasčiausiu būdu: organizacijos dalyvių areštas, tardymai, teisimai, katorga.

Mažai parašė autorius apie gyvenimą GULAG-e, nes, anot jo, jis yra gerai aprašytas kitų politinių kalinių knygoje. „Ją sumaniau parašyti norėdamas atskleisti Lietuvoje siautėjusių okupacinių represinių struktūrų provokacines operacijas prieš kitaminčius, kitaip galvojančius ir trokštančius sau ir savo Tėvynei laisvės moksleivių sekimą, persekiojimą, stengiantis juos perauklėti paklusnumo sovietinei valdžiai dvasia, o nepaklusnius izoliuoti nuo vadinamosios sovietinės liaudies“ – rašo E. R. Stancikas.

Per knygoje vaizdžiai pateiktus KGB vidaus kalėjimo vaizdus, autoriaus išgyventą tardymą, sovietinio teismo spektaklį, teisiamųjų laikyseną tardymų ir teismo metu, alinantį darbą, šaltį ir alkį lageriuose ir galių viską išgyventi radęs maldoje, skaitytojas turės progą pažvelgti į neseną siaubingą Tėvynės praeitį, o jaunimas tepasisems žlugdytos, bet nepalūžusios anuometinių moksleivių patriotizmo ir dvasios tvirtybės Tėvynės ateičiai.

Algimantas Zolubas

Kęstutis Balčiūnas

PARTIZANŲ SESĖMS

*Kas per rytmečio šaltąjį rūką
Vedė jus čia raistais be kelių,
Jūs išbudinot raibą apuoką
Ir išbraidėte irštvas žalčiū.*

*Nepasukot atgal, nesugrįžot,
Nesiklausėte laumių dainų
Ir eglynuos tamsiuos nepaklydot,
Nepabūgot plėšriųjų vilkų.*

*Lauknešėliais maitinote brolius,
Gydėt mūšiuose gautas žaizdas,
Tarsi kregždės su vėju per klonius,
Nešėt laiškus, svarbiąsias žinias.*

*Kam lemtis vieškelėlį pabarstė,
Tos sugrįžo atgal iš miškų,
Kad vėliau sunkią dalią iškęstų,
Kad ilgai nematytų namų...*

*Tos kurioms Lėmėjėlė šykštėjo,
Krito, liko ant žemės gulėt,
Priešų kulkos per širdį praėjo,
Kraujas ėmė bijūnais žydėt.*

*Švelnios, trapios pavasario gėlės,
Mielos dukros, mergaitės mamų,
Kas per rudenio miglą jus vedė,
Kas gi liepė išeit iš namų?*

*Vėtra mišką tvirtai apkabinus
Galynėjosi, laužė šakas,
Kraujas polaidžiu tvindė Tėvyne,
Laisvė kvietė kovon merginas.*

*Daugel metų prabėgo, bet vėlei,
Kai pavasarį grįžtant jaučiu,
Kiekvienai vėl pražystančiai gėlei
Gražų vardą merginos skiriu.*

*Pamiškėj, ryškiai žydi Onutė,
Skleidžias, rausta Gražinos žiedai,
Paraistėj mėlynuoja Laimutė,
Štai Aldona pražydo antai!..*

*Neprapuolė pralietas jų kraujas,
Puošia žemę gegužio žiedai
Ir kai skleidžiasi žiedlapis naujas
Tas drąsias merginas vėl matai!*

Monsinjurui Alfonsui Svarinskui – 85

Dr. **Aldona Kačerauskienė**

Praejusį rudenį paminėjome mons. Alfonso Svarinsko 55-erių metų kunigystės jubiliejų. Šių metų sausio 21 dieną jam sukako 85-eri. Ši amžiaus sukaktis buvo iškilmingai paminėta sausio 30 d. Vilniaus Arkikatedroje. Renginys prasidėjo šv. Mišiomis, kurias aukojo pats jubilatas, mons. Robertas Pukenis ir kiti kunigai. Koncelebracijai vadovavo ir pamokslą pasakė Vilniaus arkivyskupo augziliaras Juozas Tunaitis. Pasielsti už jubilatą suėjo daug žmonių.

Mons. A. Svarinskas gimė 1925 m. Kadrėnų kaime netoli nuo Ukmergės. Tėvai ir mokytojai buvo pilni patriotizmo ir Dievo meilės. Tas vertybes perdavė vaikams. Netenka stebėtis, kad 1942 metais baigęs Ukmergės Antano Smetonos gimnaziją, Alfonsas įstojo į Kauno kunigų seminariją, okupacijos sąlygomis išitraukė į pagrindinę veiklą, tačiau buvo išduotas ir 1946 metų pabaigoje suimtas, žiauriai kankintas, net 17-ka parų laikytas be miego. Mums tik stebėtis belieka, kad dvidešimt antrus metus einantis jaunikaitis didvyriškai atlaikė kankinimus ir nieko neišdavė. Nuosprendis žiaurus: 10 metų lagerio ir 5 metai be teisių. 1954 metais Abezės lageryje toks pat beteisis kalinys vyskupas Pranciškus Ramanauskas slapta A. Svarinskui suteikė kunigystės šventinimus. Ką tik išventintas kunigas lageryje pradėjo sielovados darbą.

Nei Sibiro šaltis, nei alinantis darbas, nei badas neįveikė laisvos dvasios žmogaus. Grįžęs į Tėvynę, kun. A. Svarinskas liko ištikimas kunigystės pašaukimui. Ateizmo sąlygomis jis mokė vaikus ir jaunimą pažinti Dievą, vyskupo Motiejaus Valančiaus pavyzdžiu blaivino Lietuvos žmones, juos vedė tiesos keliu. Ir vėl buvo suimtas. Po to – dar kartą. Sovietiniuose lageriuose kun. A. Svarinskas praleido 22 metus. Tarpininkaujant JAV prezidentui R. Reiganui, 1988 metais išleistas į laisvę su sąlyga, kad emigruos iš Lietuvos. Tuomet susitiko su popiežiumi Jonu Paulimi II, apkeliavo kone visą pasaulį, liudydamas Dievą, pasakodamas laisvojo pasaulio žmonėms apie Sovietų Sąjungą – blogio imperiją.

Atgavusioje nepriklausomybę Lietuvoje mons. A. Svarinskas tapo pirmuoju kariuomenės kapelionu, Atkuriamojo Seimo nariu. Jis turi keletą valstybinių apdovanojimų, jam suteikti kariniai laipsniai. Dabar jis yra partizanų kapelionas, dalyvauja patriotiniuose renginiuose, šventina partizanų atminimui pastatytus paminklus, rašo į spaudą straipsnius. Jo rūpesčiu netoli Ukmergės sukurtas Didžiosios kovos partizanų parkas.

Po šv. Mišių renginys persikėlė į Vilniaus įgulos Karininkų ramovės salę. Jubilatą sveikino Prezidentės Dalios Grybauskaitės, Krašto apsaugos ministrės Rasos Juknevičienės, Lietuvos kariuomenės vado Arvydo Pociaus, europarlamentarų prof. Vytauto Landsbergio

ir Laimos Andrikienės patikėtiniai, Seimo pirmininkės pavaduotojas Česlovas Stankevičius, Lietuvos laisvės kovų sąjūdžio pirmininkas Jonas Čeponis, Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos valdybos pirmininkas Jonas Burokas, 1941 metų sukilėlių sąjungos narys Gediminas Ruzgys, Vilniaus apskrities viršininkas Jonas Vasiliauskas ir dar daugelio visuomeninių organizacijų atstovai, pavieniai asmenys. Daug gražių žodžių tą vakarą išgirdo mons. A. Svarinskas. „Nepailstantis kovotojas“, „Didis lietuvis“, „Lietuvos ažuolas“, „Laisvės šauklys“, „Kristaus karys“...

Šie epitetai jubilatui sukėlė tik šypsena. „Kanoni-zavote mane gyvą“, – juokavo. Tačiau tolesni žodžiai buvo rimti ir keliantys susirūpinimą. Lietuvoje leidžiamos knygos, kuriose bandomi reabilituoti komunistai ir kaltinami partizanai, į mūsų Tėvynę veržiasi gėjai, Vilniuje veikia keliolika viešnamių... „Gana priešui tašyti kuolus ant mūsų galvų!“ – griežtai tvirtino monsinjoras. Jis yra parengęs atsisaukimą Prezidentei, Seimui ir Vyriausybei, neatmeta ir mitingų, protestuojančių prieš netiesą, ginančių dorą gyvenimo būdą.

Renginį pajavairino Karininkų ramovės etnografinio, vadovaujamo Laimos Purlienės, ansamblio „Vilnelė“ koncertas. Sutelkė dėmesį kun. Algimanto Keinos sukurtas filmas „Mons. Alfonso Svarinsko ir tautos kančių keliai“.

Ilgiausių Jums metų, Gerbiamas Monsinjore! Kuo ilgiau skambinkite laisvės varpu, žadinkite Lietuvos žmones, praneškite jiems apie gresiančius pavojus tautos gyvasčiai.

Vyskupas J. Tunaitis ir monsinjoras A. Svarinskas

Sveikintojai Karininkų ramovėje

A+ Danutė Šiliniene

1933 01 15–2010 02 04

dukra ir Justo Šilino žmona.

Ši didmoterė kiekvieną pagirdavo, paskatindavo, nuramindavo ir įkvėpdavo geriems dalykams, o ypač – meilei Lietuvai. Ji žinojo žodžio vertę, jos tariami ar parašyti žodžiai smelkdavosi į širdis ir protus. Ji nesidrovėjo, kaip dauguma mūsų tautiečių, kartoti „myliu Tėvyne“, „myliu jus“, „atleisk man“... Ji rausėsi archyvuose, klampojo purvynuose, ieškodama kaimo pirkelėse užmirštų, bet dar išlikusių laisvės kovotojų ar jų ainių, ir kėlė didvyriško pasiaukojimo

pavyzdžius spaudoje, viešindama ir skiepydama mūsų tautos pasididžiavimą jaunajai kartai.

Danutė Šiliniene Blaivybės sąjūdžio įkūrėja (suvažiavimas įvyko Brežnevo laikais jos bute Ukmergėje). Jos dėka 1980 m. išsaugota Vaižganto, kurioje jis mokėsi, pradinė mokykla Svėdasuose. Jos išleistos trys patriotinės knygelės: „Prisiminimuose gyvena žmonės“, „Gimtieji Kunigiškiai“ ir „Testamentas ukmergiškiams“. O kiek rašyta į spaudos leidinius, tarp jų „Varpą“, „Tremtinį“, „XXI amžių“... Visos jos pajamos buvo skirtos tik šiems darbams.

Gerosios Širdies Princesei mintyse, kaip mūsų legendose, supilkime kepurėmis pilkapį, kad jis būtų apie Danutės Šilinienes gerus darbus LIETUVAI.

Palydėję Danutę į Amžinybę, nuoširdžiai užjaučiame velionės sūnų, gimines ir artimuosius.

*Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga
„Varpo“ redakcija*

LLKS žinios

Sausio 16 dieną Lietuvos Sąjūdžio Vilniaus skyrius gavo Džocharo Dudajeva našlės Alos Dudajevos laišką Lietuviai tautai ir sąjūdininkams:

Mano brangūs draugai! Nuo 2009 metų rugsėjo aš esu Tbilisyje. Mane pakvietė į Gruziją labai įdomiam ir svarbiam darbui ne tik gruzinų tautai, bet ir visam Kaukazui. Ir aš manau, kad mano darbas naujajame Pirmajame Kaukazo kanale, kurį bus galima žiūrėti ir Europos šalyse, padės ir Pabaltijo šalių piliečiams.

Šiuo metu Rusijos žiniasklaida atkakliai siekia uždaryti mūsų kanalą, mums yra paskelbtas informacinis karas. Visiems yra žinoma, kad mūsų laikais žurnalisto darbas tapo pavojingiausias, netgi jeigu jis yra susijęs su taika Žemėje. Taigi, aš esu priešakinėse šios kovos gretose ir mums tenka atremti visokias provokacijas, gandus, paskalas – atkakliai specialiųjų Rusijos tarnybų bei jų žiniasklaidos priemonių platinamą kompromituojančią informaciją. Tačiau, kaip sakydavo Džocharas, „šakalai loja, o karavanas eina“. Televizija dar nerodo mūsų kanalo, bet internete jau yra pateikta viso mūsų kanalo vaizdo medžiaga ir bet kas gali prisijungti prie <1k-tv.com> ir susipažinti su mūsų Pirmuoju Kaukazo kanalu. Aš jau esu parengusi dvi autorines laidas – jas galite pamatyti, prisijungę prie „Laidų“ („TV Broadcasts“, «Пеpeдачи»). Po to – „Kaukazo portretas“ su Ala Dudajeva. Šios kartą per savaitę rengiamos laidos bus skirtos susitikimams su įdomiais žmonėmis, istorikais, rašytojais, politikais, buvusiais disidentais,

kultūros veikėjais, siekiant tarpusavio supratimo ir taikos tarp visų tautų – ne tik Kaukazo, bet ir pačios Rusijos. Tikiuosi, kad jie padės pa-keisti „Kaukazo tautybės asmenų“ įvaizdį, atkakliai peršamą mūsų nedraugų visam pasauliui, ir parodys puikius draugų iš Kaukazo veidus...

Aš žaviuosi lietuvių tautos didvyriškumu ir jos 1991 metų sausio 13 dienos žygdarbiu. Puoselėkite ir gausinkite šias vertybes. Sveikinu artėjančių švenčių – vasario 16 d. (Lietuvos valstybės atkūrimo 1918 m.) ir kovo 11 d. (Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 1990 m.) – progą. Dėkoju Vilniaus Sąjūdžio Tarybai už tinklapį <http://www.sajudis.com>, kuriame yra skelbiama Kronika „Nežudyk“, Chronicle „Do not kill“, Хроника «Не убивай» ir kita medžiaga.

Siunčiu geriausius linkėjimus lietuvių tautai ir visam draugiškam Sąjūdžio kolektyvui. Aš niekuomet nepamiršiu ... Su nuoširdžia pagarba visai lietuvių tautai.

Ala Dudajeva.

Čėčėnijos prezidento Džocharo Dudajeva našlė Ala Dudajeva

Vasario pradžioje Lietuvos Sąjūdžio būstinėje, LLKS valdybos iniciatyva įvyko pasitarimas Lukiškių aikštės sutvarkymo reikalu. Pasitarime dalyvavo Lukiškių aikštės sutvarkymo komisijos nariai, Vyriausybės atstovas, architektai, skulptoriai.

Vasario 12 d. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos centras, ukmergiškiai M. Dirsės dukra ir Romas Petras Šaulys Tuskulėnų memorialiniame komplekse organizavo tautodailininko Mykolo Dirsės parodą. Memorialiniam kompleksui buvo padovanoti parodos paveikslai.

Sausio įvykių metinių proga Mykolo Romerio universiteto patalpose surengta paroda iš Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sąjungos Vilniaus skyriaus ir Lietuvos krašto apsaugos bičiulių klubo narių Zigfrido Jankausko ir Antano Buroko archyvų.

Mykolas Dirsė prie savo paveikslų

Vasario 16 d. visoje Lietuvoje iškilmingai minėtos Lietuvos valstybės atkūrimo 92-osios metinės ir 1949 m. Deklaracijos 61-osios metinės. Renginiuose dalyvavo LLKS ir Krašto apsaugos bičiulių klubo nariai.

Deklaracijos minėjimas prie Stanislovo Sajaus sodybos

Deklaracijos minėjimas prie Krašto apsaugos ministerijos

Užjaučiame Lietuvos Sąjūdžio
atsakingą sekretorę
Genutę Vaišnorienę
dėl jos mylimos sesės mirties

*LLKS valdybos pirmininkas
„Varpo“ redaktorius*

Nuoširdžiai užjaučiame
Antaną Ciūnį
dėl brolio mirties

*LLKS valdybos pirmininkas
„Varpo“ redaktorius*

Nuoširdžiai užjaučiame
Viliją Laučienę
dėl motinos ir
Mindaugą Laučių
dėl močiutės mirties

Krašto apsaugos bičiulių klubas

VARPAS

Leistas politkalinių sovietinės koncentracijos stovylose: 1955 m. Vorkutoje ir 1957 m. Intoje, nuo 1975 m. iki 1989 m. – pagrindinė Lietuvoje. Atkurtas 1996 m. vasario mėn. **Leidėjai** Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga, SL 22 09, ISSN 1648-0244.

Adresas: Architektų g. 14-60, tel. 244-46-19

Architektų g. 8-4, tel. 244-21-57. LT-04210 Vilnius.

Redaguoja redakcinė kolegija. Bendradarbiams honoraras nemokamas. Straipsnių turinys nebūtinai turi sutapti su redakcijos nuomone, straipsniai ir nuotraukos nekomentuojami ir negražinami.

185-ojo „Varpo“ numerio redaktorius – Algimantas Zolubas
Skaitykite „VARPA“ internete: http://www3.lrs.lt/pls/inter/w5_show?p_r=6381

Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga (kodas 191913666)
Atsiskaitomoji sąskaita AB Bankas Swedbank, AB;
Sąskaita Nr. LT62 7300 0100 0249 2325

Išleido ir spausdino „Baltijos kopija“. Kareivių g. 13 b, Vilnius.
Tiražas 800 vnt.

Aukos VARPUI

Už aukas „Varpui“ dėkojame:

R. Čebuniui – 50 Lt (pervedimas), V. Baubliui – 100 Lt,
A. V. Kramiliui (Australija) – 200 Lt (pervedimas),
P. Dumbliauskui – 200 Lt, J. Miliušienei – 20 Lt,
J. Šivokienei – 20 Lt, V. Masikonui – 10 Lt, A. Červinskui – 20 Lt,
D. Drutel – 20 Lt, V. Razukui – 20 Lt, M. Janėnaitei – 20 Lt, L. Bartkienei – 50 Lt, R. Skaisčiui – 10 Lt.

Dėkojame už pervestus 2 proc. nuo pajamų mokesčio.

Už nuotraukas dėkojame: Šarūnui Mažeikai,
Jonui Česnavičiui, Antanui Burokui, Alfredui Girdziuišui

LLKS valdybos ir „Varpo“ leidėjų iniciatyva, LGGRT centrui sutikus, pateikiamas sąrašas

asmenų, kuriems suteiktas atitinkamas statusas

Vadovaujantis Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisijos 2010 m. sausio 20 d. posėdžio protokolo Nr. 2PD-194 išvadomis ir Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinės direktorės 2010 m. sausio 29 d. įsakymu Nr. IV-13 yra pripažintas **Kario savanorio** teisinis statusas šiems ginkluoto pasipriešinimo dalyviams:

Gediminui Juškauskui, gim. 1916 m. Alytaus apskr. Simno vlsč., (po mirties), Lakūno būrio partizanui, slap. Dragūnas.

Juozui Pauliukoniui, gim. 1923 m. Alytaus apskr. Liškavos vlsč., (po mirties), B.Šimkonio būrio partizanui, slap. Paulis.

Juozui (Juozapui) Pelakauskui, gim. 1926 m. Utenos apskr. Linkmenų vlsč., (po mirties), Vytauto apygardos Tigro rinktinės partizanui.

Povilui Piragiui, gim. 1921 m. Biržų apskr. Daujėnų vlsč., (po mirties), partizanui, žuvusiam 1946 m.

Daminikui (Domui) Repšiui, gim. 1921 m. Utenos apskr. Užpalių vlsč., (po mirties), Vytauto apygardos Liūto rinktinės Alaušo būrio žuvusiam partizanui, būrio vadui, slap. Briedis.

Antanui Kestučiui Ridikui (Redikui), gim. 1925 m. Utenos apskr. Užpalių vlsč., (po mirties), Vytauto apygardos Liūto rinktinės Alaušo būrio žuvusiam partizanui, slap. Gediminas.

Petrui Žemaičiui, gim. 1892 m. Biržų apskr. Nemunėlio Radviliškio vlsč., (po mirties), kaip asmeniui, kuris 1940 m. birželio 15 d. ėjo Lietuvos Respublikos policijos tarnybą ir pirmosios sovietinės okupacijos (1940–1941 m.) metu buvo suimtas, įkalintas ir mirė 1942 m. įkalinimo metu, t.y. tardymo metu iki teismo nuosprendžio įsiteisėjimo. Atsargos kario laipsnis – kapitonas.

Vadovaujantis Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisijos 2010 m. sausio 20 d. posėdžio protokolo Nr. 2PD-194 išvadomis ir Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinės direktorės 2010 m. sausio 29 d. įsakymu Nr. IV-13 yra pripažintas **Laisvės kovų dalyvio** teisinis statusas šiems neginkluoto pasipriešinimo dalyviams:

Česlovui Aleksandravičiui, gim. 1931 m. Utenos apskr. Molėtų vlsč., (po mirties), Vėtros būrio partizanų ryšininkui ir rėmėjui, slap. Šakis.

Kaziui Alminui, gim. 1941 m. Kretingos apskr. Mosėdžio vlsč., pagrindinio spaudos platintojui.

Pranui Babrauskui, gim. 1929 m. Utenos apskr. Tauragnų vlsč., pagrindinės organizacijos nariui, pagrindinio spaudos leidėjui.

Aldonai Jadvygai Gričiutei, gim. 1926 m. Telšių apskr. Plungės vlsč., Žemaičių apygardos Generolo būrio partizanų rėmėjai, slap. Saulė.

Jonui Januškevičiui-Jonaičiui, gim. 1898 m. Kauno apskr. Vilkijos vlsč., (po mirties), buvusiam sukarintos organizacijos nariui, valstybės civilinių įstaigų tarnautojui, politinės organizacijos nariui, kuris iki 1940 m. birželio 15 d. veikė stiprindamas Lietuvos valstybės nepriklausomybę ir dėl šios veiklos pirmosios sovietų (1940–1941 m.) okupacijos metu buvo suimtas, įkalintas ir mirė 1946 m. įkalinimo metu po teismo nuosprendžio įsiteisėjimo.

Albinui Lanauskui, gim. 1937 m. Marijampolės apskr. Igliškėlių vlsč., Tauro apygardos Geležinio Vilko rinktinės Dešinio tėvūnijos partizanų rėmėjui.

Petrui Algirdui Lanauskui, gim. 1935 m. Marijampolės apskr. Igliškėlių vlsč., Tauro apygardos Geležinio Vilko rinktinės Dešinio tėvūnijos partizanų rėmėjui.

Danutei Viktorijai Lašinskienei-Ulozaitei, gim. 1929 m. Trakų apskr. Kaišiadorių vlsč., pagrindinės organizacijos „Patrimpas“ narei, slap. Liepa.

Jonui Lėckui, gim. 1922 m. Alytaus apskr. Jiezno vlsč., Dainavos apygardos Dzūkų rinktinės Margio tėvūnijos Berželio būrio partizanų ryšininkui ir rėmėjui.

Kazimierui Lukavičiui, gim. 1923 m. Tauragės apskr. Žygaičių vlsč., (po mirties), partizanų rėmėjui.

Juozapui (Juozui) Mažučiui, gim. 1893 m. Tauragės apskr. Švėkšnos vlsč., (po mirties), buvusiam sukarintos organizacijos nariui, politinės ir visuomeninės organizacijų nariui, kuris iki 1940 m. birželio 15 d. veikė stiprindamas Lietuvos valstybės nepriklausomybę ir dėl šios veiklos pirmosios sovietų (1940–1941 m.) okupacijos metu buvo suimtas, įkalintas ir mirė 1943 m. įkalinimo metu po teismo nuosprendžio įsiteisėjimo.

Apolonijai Melešienei-Stakaitytei, gim. 1934 m. Ukmergės apskr. Siesikų vlsč., Vyčio apygardos Girėno būrio partizanų rėmėjai.

Vincentui Pelakauskui, gim. 1891 m. Švenčionių apskr. Laukagalio k., (po mirties), Vytauto apygardos Tigro rinktinės partizanų rėmėjui.

Juozapui Piekarskiui, gim. 1881 m. Telšių apskr. Nevarenų vlsč., (po mirties), buvusiam sukarintos organizacijos nariui, kuris iki 1940 m. birželio 15 d. veikė stiprindamas Lietuvos valstybės nepriklausomybę ir dėl šios veiklos pirmosios sovietų (1940–1941 m.) okupacijos metu buvo suimtas, įkalintas, nuteistas.

Birutei Rastenienai-Zibūdaitei, gim. 1961 m. Lazdijų r. Menciškės k., pagrindinio spaudos bendradarbei.

Pranui Stankevičiui, gim. 1925 m. Kaišiadorių apskr. Kruonio vlsč., Žaibo, Tigro būrių partizanų rėmėjui.

Kaziui Šakaliui, gim. 1914 m. Ukmergės apskr. Kavarsko vlsč., (po mirties), kaip Lietuvos Respublikos piliečiui, kuris iki 1940 m. birželio 15 d. veikė stiprindamas Lietuvos valstybės nepriklausomybę, konstitucinę santvarką ir dėl šios veiklos pirmosios sovietų (1940–1941 m.) okupacijos metu buvo suimtas, įkalintas, nuteistas mirties bausme ir mirties bausmė įvykdyta 1941 m.

Simonui Tautvaišui, gim. 1929 m. Šiaulių apskr. Joniškio vlsč., (po mirties), pagrindinės organizacijos nariui.

Stanislovui (Stasiui) Trimoniui, gim. 1910 m. Utenos apskr. Molėtų vlsč., (po mirties), buvusiam vidaus reikalų sistemos pareigūnui, sukarintos organizacijos nariui, valstybės įstaigos tarnautojui, kuris iki 1940 m. birželio 15 d. veikė stiprindamas Lietuvos valstybės nepriklausomybę ir dėl šios veiklos pirmosios sovietų (1940–1941 m.) okupacijos metu buvo suimtas, įkalintas ir mirė 1943 m. įkalinimo metu po teismo nuosprendžio įsiteisėjimo. Atsargos kario laipsnis – vyresnysis puskarininkis.

Juozui Zaleckui, gim. 1931 m. Trakų apskr. Onuškių vlsč., Siaubo, Šermukšnio būrių partizanų rėmėjui, slap. Gegužis.

LIETUVOS ISTORIJA
GIEDRIAUS KAZIMIERĖNO
PAVEIKSLUOSE

GIEDRIUS KAZIMIERĖNAS

MINDAUGO KARŪNAVIMAS

GEDIMINO LAIŠKAI

ATSISVEIKINIMAS SU KĘSTUČIU

ALGIRDO ŽYGLAI Į MASKVĄ

ALGIRDO PERGALĖ PRIE MĖLYNŲJŲ VANDENŲ